

Minister Rozwoju i Technologii

Znak pisma: DMP-III.054.2.2024
Warszawa, 22 lipca 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 3027 Pana Posła Daniela Milewskiego sprawie przemian strukturalnych sektora małych i średnich przedsiębiorstw

Szanowny Panie Marszałku,

przekazuję odpowiedź na interpelację nr 3027 sprawie przemian strukturalnych sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

Zmiany strukturalne w sektorze przedsiębiorstw należy rozpatrywać w kontekście długookresowych uwarunkowań, w tym megatrendów takich jak upowszechnienie technologii informacyjno-komunikacyjnych, które m.in. wpływają na dostępność i efektywną alokację czynników produkcji, warunki handlu i inwestycji oraz konkurencyjność. Wśród innych czynników warunkujących zmiany można wymienić m.in. otoczenie prawno-instytucjonalne, w którym przedsiębiorcy prowadzą swoją działalność (np. system ułatwień w zakładaniu biznesu, wsparcie w jego skalowaniu, eliminacja nadmiernej biurokracji), sytuację na rynku pracy (np. popularność tzw. samozatrudnienia), a także kształtowanie popytu na określone towary i usługi. Jednym z najważniejszych uwarunkowań rozwoju sektora przedsiębiorstw w ostatnich 20 latach było wstąpienie Polski do Unii Europejskiej co umożliwiło dostęp do jednego z największych rynków na świecie. Równocześnie integracja gospodarcza i postępująca globalizacja stawia sektorowi przedsiębiorstw, w szczególności MŚP, coraz większe wyzwania. Wynikają one przede wszystkim z większej złożoności i zmienności otoczenia oraz nasilenia ryzyka geopolitycznego, które pociąga za sobą zmiany w światowej gospodarce i wymianie handlowej, zaburzenia głównych szlaków transportowych, zawirowania na rynkach surowcowych i ograniczenia rynków zbytu.

Zgodnie z Raportem PARP o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce 2024 sektor MŚP (mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw) stanowi przeważającą większość przedsiębiorstw w Polsce – 99,8%. Najliczniejszą grupą (97,2%; 2,3 mln) w strukturze polskich przedsiębiorstw są mikroprzedsiębiorstwa, udział firm małych wynosi 2,1% (48,2 tys.), średnich – 0,6% (14,3 tys.), dużych – 0,2% (3,8 tys.). Biorąc pod uwagę lata 2012-2022 liczba przedsiębiorstw małych i średnich spadła (odpowiednio o 15,5% oraz 7,4%), podczas gdy liczba firm mikro i dużych wzrosła (odpowiednio o 32,8% oraz 19,3%). Przełożyło się to na zmianę struktury sektora polskich przedsiębiorstw. Zmniejszył się udział podmiotów małych (z 3,2% do 2%) oraz średnich (z 0,9% do 0,6%) na rzecz mikroprzedsiębiorstw, które zwiększyły swoje znaczenie w polskim biznesie (z 95,8%

do 97,2%). Pociągnęło to za sobą zmiany w zakresie tworzenia miejsc pracy. Znaczenie małych i średnich przedsiębiorstw jako pracodawców zmalało (w 2012 r. zatrudnionych w nich było ok. 31,4% pracujących, a w 2022 r. 24,9%), a wzrosło podmiotów mikro (z 38,7% do 42,5%) i dużych (z 29,9% do 32,6%). Zmieniły się preferencje wyboru małych i średnich przedsiębiorstw podstawowej formy prawnej prowadzenia działalności gospodarczej – udział osób fizycznych zmniejszył się z 41,7% do 32%, a osób prawnych i jednostek niemających osobowości prawnej zwiększył z 58,3% do 68%. Analiza struktury branżowej małych i średnich firm wskazuje, że – pomimo nieznaczących przesunięć – najliczniejsze grupy to podmioty prowadzące działalność w przemyśle (30,2%), handlu (24,9%) oraz budownictwie (12%). Najmniej popularnymi obszarami działalności pozostaje edukacja (1,5%), pozostała działalność usługowa (0,6%) oraz kultura, rozrywka i rekreacja (0,4%). W konsekwencji powyższych procesów udział małych i średnich przedsiębiorstw w tworzeniu wartości dodanej brutto (WDB) zmniejszył się o 4,5 pkt proc. do poziomu 24,4%. W tym okresie wzrosła partycypacja podmiotów mikro w WDB (z 24,6% do 31,4%), a spadła dużych (z 46,5% do 44,3%). Według Raportu PARP o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce 2024 przedsiębiorstwa działające w Polsce wytwarzają obecnie blisko dwie trzecie polskiego PKB (67,9%). Największy wkład mają MŚP, które generują blisko co drugą złotówkę PKB (45,3%).

Ministerstwo Rozwoju i Technologii dokłada starań, aby instrumenty wsparcia dla przedsiębiorców inwestujących w Polsce były jak najbardziej dostępne, również dla najmniejszych przedsiębiorstw. W ramach Polskiej Strefy Inwestycji (PSI), czyli podstawowego instrumentu wsparcia inwestycji, umożliwiającego przedsiębiorcy otrzymanie ulgi podatkowej na nową inwestycję, polskie firmy z sektora MŚP uzyskały 1637 decyzji o wsparciu (61% wszystkich) na łączną wartość inwestycji 18 mld zł (15% wartości inwestycji w PSI). Przedsiębiorcy zadeklarowali utworzenie 8453 nowych miejsc pracy, co stanowi 17% wszystkich nowych miejsc pracy w ramach PSI. PSI, która została zainicjowana na mocy ustawy z 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (reforma Specjalnych Stref Ekonomicznych), wydatnie przyczynia się do przyciągania nowych inwestycji na obszarze całego kraju. PSI posiada wszystkie walory Stref, rozszerzone na obszar całego kraju. Dotychczasowe zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych (SSE) pozostają w mocy do końca 2026 r. Ulga podatkowa w ramach PSI stanowi pomoc publiczną dostępną w formie zwolnienia z podatku dochodowego (CIT lub PIT) w wysokości nawet do 70% wartości realizowanej inwestycji (w przypadku mikro- i małych firm). Ulga podatkowa jest możliwa do uzyskania w związku z realizacją nowej inwestycji na terenie całej Polski. Aby skorzystać ze zwolnienia z podatku w ramach PSI jest niezbędne otrzymanie tzw. decyzji o wsparciu oraz spełnienie kryteriów wskazanych przepisami prawa.

Warto również zwrócić uwagę na nowelizację Programu wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2030. Celem przyjętej 5 czerwca 2023 r. nowelizacji przepisów wskazanego programu jest zwiększenie dostępności wsparcia poprzez uzależnienie kryteriów ilościowych oceny inwestycji od wielkości przedsiębiorcy. Rozwiązanie jest wzorowane na przyjętym przy udzielaniu zwolnień z podatku dochodowego na podstawie ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji. Stosowany powszechnie podział na mikro-, małych, średnich i dużych przedsiębiorców rozszerzono poprzez dodanie kategorii przedsiębiorcy rozwijającego się. Do tej kategorii zalicza się dużych przedsiębiorców zatrudniających mniej niż 1000 pracowników i których roczny obrót lub suma bilansowa nie przekracza 250 milionów

euro, a więc wciąż zbyt małych, by konkurować z największymi graczami na rynku. Rozwiązanie to pozwala na dopasowanie wymagań do możliwości przedsiębiorców ze względu na skalę prowadzonej przez nich działalności i zapobiega eliminowaniu z systemu wsparcia mniejszych podmiotów. Ponadto wprowadzono niższe wymagania dla reinwestycji, co ma na celu zachęcenie do rozwijania istniejących już zakładów.

W kwestii promowania wzrostu i skalowalności na zlecenie MRiT została przeprowadzona analiza polskiego rynku start-upów, z której wynika m.in., że ekosystem start-upowy ma silne podstawy do dalszego rozwoju, lecz wymaga strategicznych działań, by w pełni wykorzystać swój potencjał. W tym celu MRiT podejmuje działania zmierzające do opracowania polityki rozwoju startupów. Podstawą tej polityki będzie pogłębiona diagnoza rynku startupów w Polsce, jego mocnych i słabych stron oraz identyfikacja koniecznych zmian w przepisach i luk w systemie wsparcia oraz dobrych praktyk zastosowanych w tym zakresie w innych krajach. Kluczowe znaczenie dla rozwoju startupów będzie miał odpowiedni rozwój rynku funduszy Venture Capital inwestujących w nowoczesne rozwiązania technologiczne. MRiT planuje wypracować tę politykę we współpracy ze środowiskiem startupów.

Z punktu widzenia zadań Ministerstwa istotną kwestią jest również zwiększenie umiędzynarodowienia polskiej gospodarki, w tym wsparcie MŚP w ich ekspansji zagranicznej. W marcu 2024 r. podjęta została decyzja o wpisaniu projektu polityki publicznej pn. Kierunki rozwoju ekspansji zagranicznej do wykazu prac legislacyjnych i programowych RM. Projekt ten został opracowany i poddany konsultacjom publicznym, w tym udostępniony na stronach internetowych MRiT. Obecnie trwa analiza uwag nadesłanych w ramach tych konsultacji. W dokumencie zostaną określone działania dla instytucji wspierających ekspansję zagraniczną, które mają być odpowiedzią na kluczowe wyzwania w tym obszarze. Całość działań będzie skorelowana ze Strategią Produktywności 2030.

System wsparcia internacjonalizacji obejmuje szereg działań w zakresie: informacji, edukacji, doradztwa, promocji, relacji biznesowych, dostępu do rynku, instrumentów finansowych czy z obszaru - nauka i biznes. Obecnie instytucje wspierające eksport i inwestycje zagraniczne oferują przedsiębiorcom, w tym MŚP, szereg instrumentów i narzędzi wsparcia i promocji, np.:

- program rządowy Finansowe Wspieranie Eksportu, realizowany przez BGK wspólnie z KUKE, którego celem jest wsparcie polskich przedsiębiorstw w zakresie finansowania eksportu towarów i usług oraz mechanizmem stabilizacji oprocentowania kredytów eksportowych,
- grupa instrumentów KUKE związanych z ubezpieczeniem należności w handlu międzynarodowym i ubezpieczeniem inwestycji bezpośrednich za granicą,
- Fundusz Ekspansji Zagranicznej, który współfinansuje inwestycje polskich firm na międzynarodowych rynkach (PFR TFI),
- wsparcie internacjonalizacji w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) 2021-2027, w tym Programu BRAND HUB,
- wsparcie internacjonalizacji innowacyjnych produktów w ramach programu Ścieżka SMART wdrażanego przez PARP i NCBiR,
- organizacja uczestnictwa Polski w wydarzeniach takich jak Osaka EXPO 2025,

- grupa instrumentów oferowanych przez PAIH i PARP (np. wsparcie na utworzenie partnerstwa – Travel Grants (PARP); Mapa rynków zagranicznych (PAIH); Travel Grants (PARP); Polskie Mosty Technologiczne (PAIH).

W kontekście wspierania innowacyjności i konkurencyjności MRiT od wielu lat prowadzi pogłębione badania nad specjalizacjami polskiej gospodarki. W wyniku tych działań zidentyfikowano tzw. Krajowe Inteligentne Specjalizacje – obszary o największym potencjale rozwojowym w skali kraju w zakresie badań, rozwoju i innowacji. Obecnie są prowadzone prace nad wskazaniem tych dziedzin czy obszarów technologicznych, które mają największe szanse na konkurowanie na rynku światowym.

Wzrost innowacyjności sektora MŚP jest kluczowym czynnikiem rozwoju konkurencyjności tego sektora w Polsce oraz budowy gospodarki opartej na wiedzy, z tego powodu eliminacja barier w tym zakresie jest od lat przedmiotem interwencji administracji publicznej. Firmy, które inwestują w swój rozwój, mogą skorzystać ze specjalnych ulg podatkowych (ulga na prototyp, ulga na robotyzację, ulga na wsparcie innowacyjnych pracowników, łączne stosowanie ulg B+R i IP-Box oraz rozszerzenie ulgi B+R).

Warto również zwrócić uwagę na działalność ośrodków innowacji (OI). Ośrodek Innowacji to podmiot lub grupa podmiotów tworzących przestrzeń sprzyjającą współpracy badaczy, innowatorów, startupów, pozostałych firm, inwestorów i innych organizacji w celu przekucia pomysłów i technologii w innowacyjne produkty transformujące przemysł lub daną branżę, a także świadczących kompleksowe usługi wspierające przedsiębiorstwa w reagowaniu na wyzwania cyfrowe, środowiskowe i inne z wykorzystaniem technologii, innowacyjnych procesów i modeli biznesowych, a w konsekwencji w zwiększeniu ich konkurencyjności. MRiT uruchamia proces akredytacji ośrodków innowacji, którego celem jest zapewnienie wysokiej jakości usług. System akredytacji OI stanowi również ważny element systemu wsparcia rozwoju OI finansowanego ze środków UE w latach 2021-2027 w ramach celu 1 Polityki Spójności: Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu inteligentnej i innowacyjnej transformacji gospodarczej.

Ponadto MRiT jest odpowiedzialne za prace legislacyjne w zakresie nowelizacji ustawy o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej oraz jej rozporządzenia wykonawczego, tj. rozporządzenia w sprawie szczegółowego przeznaczenia oraz szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej w ramach programów w obszarze innowacyjności gospodarki. Zmiany będą miały na celu dostosowanie przepisów krajowych do zmian w unijnych przepisach dotyczących pomocy publicznej oraz pomocy de minimis oraz ułatwienie przedsiębiorcom realizacji innowacyjnych projektów.

MRiT wspiera rozwój klastrów zgodnie z dokumentem pt. Kierunki rozwoju polityki klastrowej po 2020 r. Działania podejmowane bezpośrednio przez MRiT w tym zakresie koncentrują się na rozwoju klastrów o największym potencjale rozwojowym w skali krajowej, tzw. Krajowych Klastrach Kluczowych. Klastry, dzięki naturalnie nawiązanej współpracy przedsiębiorstw, instytucji badawczych, instytucji otoczenia biznesu, organizacji pozarządowych oraz władz lokalnych, są określane mianem katalizatora procesów innowacyjnych i internacjonalizacji, wspierając tym samym potencjał rozwoju i współpracy sektora przedsiębiorstw, w tym MŚP.

Obecnie wyraźnie określonym kierunkiem rozwoju gospodarki jest transformacja energetyczna i cyfrowa. Działania w tym kierunku określa zarówno unijna Strategia MŚP, jak i krajowe plany i strategie, w tym Strategia Produktywności 2030, mająca dostosować polską gospodarkę do globalnych trendów. W związku z tym obecnie udostępniane programy wsparcia koncentrują się na wspieraniu tych obszarów. Obserwujemy różny poziom rozwoju poszczególnych obszarów cyfrowych i poprawę ogólnych wyników MŚP w obszarze cyfryzacji, w dalszym ciągu jest to obszar rozwojowy. Na razie w tym zakresie lepiej radzą sobie duże firmy, dotyczy to np. wykorzystania technologii sztucznej inteligencji, korzystania z chmury, reklamy w Internecie (Raport PARP o stanie sektora MŚP 2024). Świadomość kierunków rozwoju gospodarki jest coraz większa - według badania GEM Polska 2023 średnio ponad 90% firm dojrzałych (co najmniej 3,5 roku) i ok. 85% młodych firm (do 3,5 roku) deklaruje, że podczas podejmowania decyzji biznesowych zawsze bierze pod uwagę społeczne lub środowiskowe skutki swoich działań. Przedsiębiorcy, którzy są otwarci na rozwój, ekspansję zagraniczną oraz na cyfrową i zieloną transformację mogą skorzystać z pomocy doradców i usług polskich ośrodków Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości (EEN). Sieć ośrodków działa w 60 krajach, w Polsce jest 28 ośrodków EEN. Działalność polskich ośrodków jest finansowana przez MRiT i UE.

Ministerstwo dostrzega potrzebę tworzenia lepszego otoczenia regulacyjnego dla przedsiębiorców. Zależy nam, by projekty aktów prawnych były procedowane z zachowaniem dobrych praktyk legislacyjnych, w szczególności były szeroko konsultowane z zainteresowanymi podmiotami, zwłaszcza z przedsiębiorcami, a także zapewniały odpowiedni okres na przygotowanie się do zmian. W MRiT trwają prace prawodawcze o charakterze deregulacyjnym. Elementem pakietu deregulacyjnego będą również zmiany w ustawie o rzemiośle, w tym rozszerzenie definicji rzemiosła i rzemieślnika. MRiT, chcąc dotrzeć do MŚP z informacją o dostępnych rozwiązaniach dla przedsiębiorców, zapewnia również finansowanie działalności Krajowego Punktu Kontaktowego ds. Instrumentów Finansowych Programów Unii Europejskiej (KPK) przy Związku Banków Polskich, który prowadzi działalność informacyjną, promocyjną oraz doradczą dla wszystkich podmiotów (np. instytucji finansowych, przedsiębiorców) na temat preferencyjnego finansowania ze środków unijnych, w tym z Programu InvestEU.

Bieżące wsparcie dla przedsiębiorców zapewnia Grupa PFR (w tym BGK i PARP). Przykładowo MRiT finansuje Centrum Rozwoju MŚP, w ramach którego jest prowadzona Akademia PARP oferująca bezpłatne kursy online na tematy związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, np. z zakresu cyberbezpieczeństwa czy gospodarki o obiegu zamkniętym.

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Waldemar Sługocki

Sekretarz Stanu

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /

Klauzula informacyjna przetwarzania danych osobowych

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. U. L 119 z 4 maja 2016 z późn. zm.), zwanego dalej „RODO”, informuję, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Minister Rozwoju i Technologii z siedzibą w Warszawie, przy Placu Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa, e-mail: kancelaria@mrit.gov.pl, tel. +48 222 500 123, adres skrytki na ePUAP: /MRPiT/SkrytkaESP. Wykonującym obowiązki Administratora jest Dyrektor Departamentu Małych i Średnich Przedsiębiorstw.
2. Jeśli ma Pani/Pan pytania dotyczące przetwarzania Pani/Pana danych osobowych, a także przysługujących Pani/Panu praw, może się Pani/Pan kontaktować z Inspektorem Ochrony Danych w MRiT wysyłając informację na skrzynkę: iod@mrit.gov.pl.
3. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane w oparciu o art. 6 ust. 1 lit. c) RODO tj. w celu wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze, na podstawie art. 14 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. z 2022 r. poz.1339 z późn. zm.), w celu udzielenia odpowiedzi na interpelację lub zapytanie poselskie.
4. Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być:
  - organy władzy publicznej oraz podmioty wykonujące zadania publiczne lub działające na zlecenie organów władzy publicznej, w zakresie i w celach, które wynikają z przepisów powszechnie obowiązującego prawa (np. na żądanie sądów, urzędów skarbowych, Prokuratury lub Policji);
  - inne podmioty, które na podstawie stosownych umów podpisanych z MRiT przetwarzają dane osobowe, dla których Administratorem jest Minister Rozwoju i Technologii (np. podmioty świadczące usługi prawne, dostawcy systemów informatycznych i usług IT oraz telekomunikacyjnych, operatorzy pocztowi i kurierzy).
5. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celu ich przetwarzania tj. do chwili załatwienia sprawy, w której zostały one zebrane, a następnie – w przypadkach, w których wymagają tego przepisy ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164 ze zm.) – przez czas określony w tych przepisach.
6. Pani/Pana dane osobowe nie będą podlegać zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji lub profilowaniu.
7. Pani/Pana dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego ani do organizacji międzynarodowych.

8. Podanie danych jest dobrowolne, ale niezbędne do rozpatrzenia i udzielenia odpowiedzi na interpelację/zapytanie poselskie.
9. W związku z przetwarzaniem Pani/Pana danych osobowych przysługują Pani/Panu następujące prawa:
  - prawo dostępu do swoich danych oraz otrzymania ich kopii zgodnie z art. 15 RODO;
  - prawo do sprostowania (poprawiania) swoich danych jeśli są błędne lub nieaktualne, zgodnie z art. 16 RODO;
  - prawo do ograniczenia przetwarzania danych zgodnie z art. 18 RODO.
10. W przypadku powzięcia informacji o niezgodnym z prawem przetwarzaniu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii Pani/Pana danych osobowych, przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego właściwego w sprawach ochrony danych osobowych, tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa.